

Fra 12 kuverter

Vi prioriterer variation, sæsonens råvarer, bæredygtighed og økologi. Læs mere her!

Forside (/) Samfund (/samfund)

Filmen Spotlight og journalistikken i dag

Spot en journalist til fals for penge

Den journalistiske gravergruppe i Spotlight. Foto: Polfoto/Kerry Hayes

Skrevet af

(/lars-gandsoe)

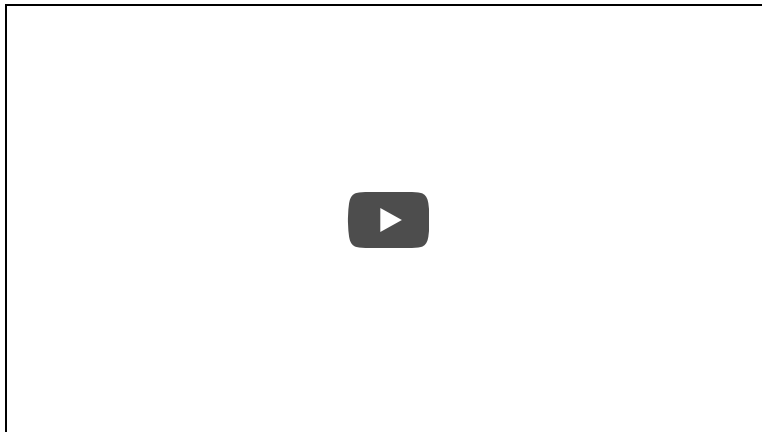
Lars Gandsø (/lars-gandsoe)
Ledelseskonsulent og indehaver af gandso.com og earkino.com (/lars-gandsoe)
(/lars-gandsoe)
2 artikler
1 indlæg

Journalisterne er for magelige og for tæt på dem, de skal se i kortene. Faget er blevet for hurtigt og arbejdsvilkårene kontraproduktive for den gode, dybdybende historie. De afslørende artikelserier synes for komplicerede, krævende og dyre på et marked, hvor tempo kommer før substans. Filmen Spotlight minder os om, hvordan god journalistik skabes.

Jesper Tynells afsløringer af beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen om fusken med ledighedstallene tilbage i 2009 og bogen Mørkelygten om kulturen i det danske embedsværk. Journalistiske historier der begge er blændende undtagelser fra den stadig mere magelige journalistik, vi finder i Danmark. Alle de andre – ja, de burde tage ved lære af Spotlight.

Den amerikanske film Spotlight (Tom McCarthy, 2015) handler om en journalistisk gravergruppe på The Boston Globe. Igennem filmen afdækker de en uhyrlig bunke sager om misbrug af børn i den magtfulde, og i Boston identitetsbærende, katolske kirke. Det er en veldrejet og dæmpet film, der beskæftiger sig med temaer, som går tæt på journalisternes egenidentitet, fordi de er nede at grave i den lokalkultur, de alle selv er vokset op i.

Traileren til den Oscar-vindende film Spotlight. Kilde: Movie Trailers (https://www.youtube.com/watch?v=tb_WgKDqPsE).

Den katolske kirke i Boston er en magtfuld grundpille i samfundet, så kan det virkelig passe, at en af de mest magtfulde organisationer, der ovenikøbet har gud på deres side, dækker over ulovligheder af den allerværste slags: Pædofili? Accepterer præster og kardinaler stiltiende en utilgivelig, ulovlig adfærd, og er de selv, for minimum 6% vedkommende (oplyst i filmen), aktive forbrydere?

Dækker kirken i virkeligheden over en fordærvet kultur, der magtfuldkommen har degenereret sig til et punkt, hvor den ikke selv evner at skelne sandhed fra løgn og moral fra umoral? Det er interessante spørgsmål, og de fleste er besvaret nu, fordi filmen udspiller sig fra 1978 og frem til begyndelsen af nærværende årtusinde.

Kursus: Lav professionel mobilvideo

(<https://www.kommunikationsforum.dk/kommunikationskurser/kommunikationskursus-mobilvideo-webvideo-koebenhavn-2016>)

Den lille gruppe af ihærdige journalister, der har fået bevilget nogle særligt gode vilkår med hensyn til valg af historier og tid til at optrevle dem, ville efter al sandsynlighed heller ikke have forfulgt historien om deres egen kirke, var det ikke fordi de havde fået en ny chef, der ikke har sine rødder i lokalsamfundet. En mand, der ikke selv er syltet ind i forskellige magtkonstellationer og udtalte kammeraterier på tværs af fag og opdrag. Gravergruppen Spotlight får altså en ny chefredaktør, og han tager den journalistiske opgave særdeles alvorligt og er ikke til salg for gamle venskaber og interne alliancer. En fri kraft, der ikke kan bestikkes med gode middage og kolde sjusser (formidabelt afdæmpet spillet af Liev Schreiber, som nogle måske kender som en anderledes hårdkogt fixer, og i øvrigt selv offer for den katolske kirkes overgreb, i sin rolle som 'Ray Donovan').

Spotlight-gruppen, der falder over en ubehagelig sandhed om den katolske kirke. Foto: Open Road Films.

Press

Når Spotlight er meget mere end en film om forbrydelser i den katolske kirke, skyldes det, at den peger på noget væsentligt i vores samtid. Hvor blev de utrættelige, borende og fagligt idealistiske journalister af? Hvor blev redaktørerne med kald og integritet af? Hvem ejer medierne, og hvordan og med hvilke midler kontrollerer magteliten, hvad der kommer ud til borgerne?

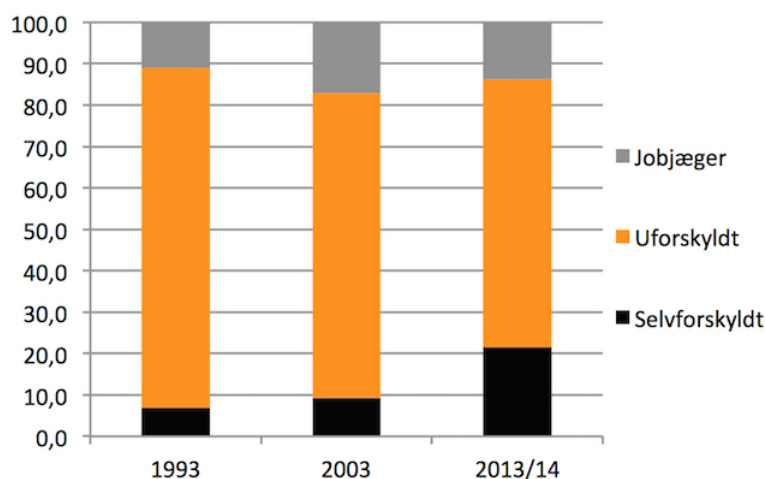
I Danmark havde vi i firserne og halvfemserne månedsbladet Press, et primært københavnsk bladprojekt, der bestod af ukuelige og dybdeborende journalister, der måned efter måned leverede lange og afslørende historier, som tog fat i kraven på magten og udstillede både ulovligheder og hykleri i det danske samfund.

I dag har vi en presse, der for broderpartens vedkommende som primærdrift har deres 50-70.000 månedlige kroner med pensionsordning og kørselsgodtgørelse som drivkraft. Vi har nyhedsmedier, der kontrolleres af kapitalfonde og multimilliardærer. Public service medier, der i alt væsentligt kontrolleres (de facto) politisk. Hvad værre er: Vi har redaktører, der tilhører og fraterniserer med den elite, som de er sat til at se i kortene.

Kansas City Shuffle

I Danmark har vi en velpolstret middelklasse, der intet ejer. Deres lønninger er krone for krone bundet til lån og renter på hus, bil, kontokort og ferier. Men de har et liv, der trods alt er bedre og mere komfortabelt end de arbejdsløses. De arbejdsløses vilkår er elendige. Der skabes ikke nye nettojobs i Danmark, og der laves ikke solidariske fordelingsnøgler til det arbejde, der rent faktisk findes, og det er et helt bevidst politisk valg. De ledige ydmyges og hånes offentligt for at modtage de almisser, de trods alt får. Også dette er et bevidst politisk valg.

FIGUR 1: Dominerende framing

Cevea-rapport Framing af ledighed

(http://cevea.dk/filer/old/materialer/analyser/framing_af_ledighed_-_hovedrapport.pdf) viser på baggrund af mere end 1.000 avisartikler, at omtalen af ledige i medierne har ændret sig markant i løbet af tre årtier. Andelen af artikler, hvor ledighed overvejende frames som selvforskyldt, er mere end tredoblet i den undersøgte periode. Kilde: Cevea (Ceveas kodning af artikler fra Infomedia).

Alligevel er de ledige dog ikke så hårdt ramt som flygtningene. De bor endnu ikke i telte, og de kan endnu brødføde sig selv og trods alt håbe på en slags fremtid. På den måde har vi (og det kan synes som en særlig hån mod vores egen nyere historie) lavet et system, hvor alle har nok til at passe sig selv, og alle har en gruppe, som de kan sparke ned på.

Magthaverne har skabt en fiktion. Ved at diskutere terror og indgyde fremmedfjendskab hos den danske befolkning har de skabt en pseudodebat, der fjerner fokus for det egentlige spørgsmål om den trængte økonomi i Danmark, og hvorvidt vi har råd til arbejdsløse og flygtninge. Ved konstant at diskutere den terror, der har ramt Danmark én gang siden 2001, hvor tvillingetårnene i New York brød ud i lys lue, har vi lavet det, man i visse amerikanske kredse, kalder en Kansas City Shuffle (<https://www.youtube.com/watch?v=ag31JHU8LPU>). En afledningsmanøvre der betyder, at når alle kigger til venstre, kan du (læs: magthaverne) uset gå til højre. Så længe folk fokuserer på den hånd, der viser os hvad der ret beset ikke betyder en disse for vores fremtid: For vores overlevelse og vores økonomi på lang sigt. Så længe kan eliten med den anden hånd gøre, hvad der passer den. Og når vi oven i købet har polstret den fjerde statsmagt så godt, at denne tilsyneladende ikke hverken

kan eller vil beskæftige sig med den dybdeborende, intense og afslørende journalistik, så er der frit spil.

I november sidste år blev de første asylsøgere indkvarteret i Beredskabsstyrelsens teltlejr i Thisted, netop som vinteren ramte Danmark. Foto: Polfoto/Casper Holmenlund Christensen.

Lad mig komme med et eksempel. Vi har en regering, der dagligt taler om, hvad vi har og ikke har råd til, når det gælder ledige og flygtninge, men som bruger milliarder og atter milliarder på at gå i krige, der ikke har noget mål og ikke kan vindes. Vi har igennem de seneste år ladet det passere, at 275 milliarder kroner er blevet ført ubeskattet ud af landet (http://www.ugebreveta4.dk/danske-vaerdier-i-skattely-slaar-rekord_14015.aspx). Kapitalgevinster, der retteligt skulle have været beskattet, inden de i stedet for blev ført i skattely på eksempelvis Cayman Island. Penge, som for alvor kunne have givet den danske økonomi, de ledige og de flygtede levevilkår, der ville gøre det muligt at flytte sig og blive aktive, skatteydende borgere. I stedet er de passivt ydmygede pariaer i et af de rigeste samfund på kloden. Denne form for systematisk lænsning af statskassen nævnes aldrig med et ord af journalisterne, når politikerne holder deres "vi-skal-jo-alle-holde-for"-sparetaler.

Spot on

Spotlight er en film om at turde. En film om at blive ved og at prioritere sit fags dyder, indtil man har nok at bringe på bordet, til at sagen ikke KAN afvises. Den handler om en tid og et fag, der kan gøre en forskel. Den beskæftiger sig ikke med at lave 40 breaking news historier på én dag. Nej, den beskæftiger sig med det væsentlige i journalistikken: at være vagthund. At bide magteliten i haserne og afsløre ulovligheder og hykleri.

Spotlight søger sandheden og systemet. Kilde: Movie Trailers
(<https://www.youtube.com/watch?v=ZRXr6lo3ZG4>).

Vi lever i en tid, hvor 62 mennesker ejer mere end halvdelen af verdens befolkning tilsammen (<http://politiken.dk/oekonomi/gloekonomi/ECE3021209/62-personer-ejer-lige-saa-meget-som-35-milliarder/>). Vi lever i en tid, hvor de rige bliver rigere og de fattige fattigere minut for minut – arrogancen ser dagligt nye højder, og eliten er aldeles uvidende om, hvad der måske venter dem om hjørnet. Revolutioner er lavet af præcis de komponenter, vi driver samfund efter i Danmark i dag. Det mod, den politiske og økonomiske magtelite repræsenterer, kan på en skæv eftermiddag blive et hovmod, der står for voldsomt fald. Det vil formentlig ikke starte i Danmark – men måske i Brasilien, Rusland eller Indien. Hele den bevægelse, der førte os frem til at blive et velfærdsamfund vil gentage sig. Opstand og arbejderbevægelse vil være tvunget til at genrejse sig. Måske og desværre ovenpå et blodbad, der vil få spørgsmålet om ISIS til at ligne et teselskab.

Jeg håber, der kommer en opblomstring af en ny journalistisk integritet. Et nybrud, forhåbentlig i forlængelse af initiativer som Pov.international (<http://pov.international>), Føljeton.dk (<https://foljeton.dk/landing>) og Zetland.dk (<https://www.zetland.dk>), der vil sætte sig igennem og have afsmittende effekt i de medier, der rent faktisk kommer ud til de danske borgere (læs: TV). Jeg håber, det snart er ved at være slut med en følgagtig journaliststand, der gør, hvad mor siger, for at få sine lommepenge. At vi kan få afsløringer frem, der betyder, at vi undgår at komme helt ud til kanten. Derud, hvor der ikke er andre veje tilbage end oprør. Jeg håber på meget mere mod og meget mere Spotlight.

Artiklen er et udtryk for forfatterens egne synspunkter.

RELATEREDE ARTIKLER

Nedlæg journalist-uddannelserne (/artikler/Journalistik-som-haandvaerk-kan-ikke-staa-alene) - Journalistik er et vigtigt håndværk, men det er ikke en videnskab og kan derfor ikke stå alene. Journaliststuderende er ...

Er der en hæderlig politiker til stede? (/artikler/Regeringen-i-moralsk-krise) - Skal politikere være bedre end os andre? Ja. De står med et meget ærefuldt hverv. Vi skal ikke falde på halen over vores...

Løkkes magtfuldkommenhed (/artikler/Loekkes-og-Ventres-deroute) - Eva Kjer Hansens miniserafgang er blot kulminationen på en årelang ledelseskriser i Venstre med magtfuldkommenhed, arrog...

Er Esben Lunde Larsen Hollywood-star? (/artikler/Hvilken-rolle-spiller-Esben-Lunde-i-det-politiske-skuespil-om-landbrugspakken-) - Ved at sætte både

videnskab, fælles lovgivning og sund fornuft over styr spiller Esben Lunde Larsen rollen som Lars Løkk...

Er Zetland mediernes svar på Alternativet? (/artikler/Zetland-anmeldt-af-Jan-Birkemose) - Pakket ind i Danmarks lækreste design og baseret på nogle af de sundeste redaktionelle principper er Zetland sprunget ud...

Bias: Data skal demokratiseres (/artikler/Nyt-medie-datajournalistik-bias-Big-Data-og-blinde-vinkler) - Bias er et helt nyt webmedie, der med en fakta- og datafokuseret metode vil kvalificere den politiske, kulturelle og sam...

Kan Christian Jensen grave guld på Politiken? (/artikler/Christian-Jensen-afloser-Bo-Lidegaard-paa-Politiken) - Når Informations chefredaktør Christian Jensen sætter sig i det navnkundige hjørneværelse på Rådhuspladsen, begynder han...

Journalisternes tre fordummende fejltrin (/artikler/Danske-journalister-leverer-daarlig-kvalitet) - Omkring fire overskrifter. Så kort tid kan der nogle gange gå, fra jeg vågner, til jeg bliver livstræt. For man skal ikk...

Fyr dig selv, mediechef! (/artikler/Har-de-traditionelle-medier-en-fremtid) - Journalister fyres på strube, og store mediehuse som DR og JP/Politikens hus skærer helt ind til benet, men lige lidt ny...

Ridser i Zetlakken (/artikler/Kritiske-roester-mod-zetland) - Konceptet bag Zetland er hverken særlig nyt eller særlig originalt. Spørgsmålet er, om indholdet er særlig godt og økono...

Tag medierne tilbage (/artikler/Amy-Goodman-Democracy-Now-journalistik) - "Jeg tror, at medierne kan være den største kraft for fred på jorden". Den prisbelønnede, amerikanske journalist Amy Goo...

Giv din stemme

4,1/5

41 stemmer

KOMMENTARER

0 kommentarer

Sortér efter Ældste

Tilføj en kommentar ...

Plugin til Facebook-kommentarer

UDVALGTE JOB (/KOMMUNIKATION-JOB)

DANSK INSTITUT MOD TORTUR
(/kommunikation-job/dignity-
danskinstitutmodtortur-presse-
presse- og
kommunikationsrådgiver

Frist: 31. juli kl. 12.00

(/kommunikation-job/kmd-
pressechef)

Pressechef (/kommunikation-
job/kmd-pressechef)

Frist: 31. juli

Danske Spil

CSR-chef (/kommunikation-
job/danskespil-csr-chef)

Frist: 22. juni

Miljø- og
Fødevareministeriet
Departementet
(/kommunikation-job/miljo-og-

Taleskriver (/kommunikation-
job/miljo-og-

Frist: 28. juni

PANDORA
(/kommunikation-job/pandoraas-
manager)